

BRA IST

Avagy az idill megdicsőülése

GULYÁS JÓZSEF

1.

Éjjeli vonatokon világosabb a lámpás
minden

a téli szántás a folyosóról a
csontként zörgő vonat
a sötétben elúszó barázdált színpad
mélabús ablakaival
a holdas kupékban azokra gondolunk
akik hiába igyekeznek
elnyúlva alvást színlelni a földeken
s a női térdként világító
kései vonatokon
ahol percenként eltemetünk valakit
s eltemet minket valaki
könyökünkre támaszkodva
mi elpusztíthatatlan utazók.

2.

Akár a vesztőhely, baljósan susog
az elhagyott fűszál a szérún
kidől egy százados ablakkeret
egy vállat keres
mely hosszan állt az esőben
magokat vitt el
megérezve a közeli bontott hóesést
tulajdon szemével látta
ahogy elcsattan az utolsó villám

a szérűn
megörököltve a csendet
a metsző kiáltást
valahol számtalan tanú van erre
sok éles metszet
mire használja fel
s felhasználja-e az elkésett járókelő
ha itt ás
üres lyukas fiókok mélyén
s a kilincshez kezét keres
vagy egy ködös kézhez kilincset
éjfél-től hajnalig
s hajnaltól örökké.

3.

Vidéki diákok kofferok muskátliméz
hajnalonként felhúzott
mezítlábra felhúzott dűlőutak
sokszor egy határkő
asszonyok felhúzott szemöldök
hazatért fülek és kezek
kocsiszám piacra hordott illat
a zöldségben sok emlék
s turkáltak benne a hölgyikék
zöldségzöldjébe tartod arcodat
virágcsokrok helyett
a frissen kicsépelte szalmába
a kivasalt szalmaszálat
többre becsülted az aranynál
nem volt ára ó nem
szürke szemekkel és szigetelt ujjakkal
találkoztak a te termékeid
nem volt ára a zöldségnek
nem volt ó nem volt ára semminek
amit te igazán szeretnél.

4.

Így toldva még minden jó lehet
mert vannak éjszakák*
összetörök valamennyi másként

mind másként törik össze
s lehullik a bejárat elé
kifényesítve mint a vándorbot.

5.
Valaki megszólít a gázfürdőben
és nemsoká a levegőben
cirpelni kezd a letarolt távoli verőfény
pirkad a gázfürdőben
itt ér véget az alvó másik
aki sikátoron gyalogolt végig
most új irányt vesz
ma korán esteledik a gázfürdőben
s itt ér véget örökre
a perzselő távoli verőfény
megérkezünk ma tán a gázfürdőbe.

6.
Szétvágott jelentéktelen mester
szinte üres
akár egy hamvas gyári alma
nem barnul
bár minden barna már
a simára vágott
kék és fehér szarkalábból kötött
esteledő világban.

7.
Bőségesen esős téli kéz
mely sok mindent képes
kivilágítani és beárnyékolni
egy bőség ágazni készül
s megálmodja hálóját
de győz a piaci tolongás
a paradicsom-eső
s a láthatatlan szelindek
láncsörgése
a lecsavart téli napfény
a kiürült földeken.

8.
Szarka kacag és köddé válik
a falusi lakosság
kongatni lovára kap az idő
az idő csontlovasa
a mélységből tör fel éjjel
de csapongása nappal is
betölti az emberi telkeket.

9.
Új élet csukja le tarka esernyőjét
zugában moha
a nyirkos fogoly már cirkot cipel
s a kelésben elhal az óra
s egyszerre több lesz a tövis a rozsdá
a hajnalok esője
új élet centiről centire
jut ideje elmerengni a fejszenyélen
hol szirmot bont
vagy fészket rak
megállítani nem lehet
az új élet
majd esernyőt nyit mint a kapor
s indát ereszt
s ősz felé szalmát lobogtat
majd lecsukja tarka napernyőjét
mint új hidat.

10.
Napszámokkal megrakva
hazafelé gördül
széles utcáival
s törpe házaival a falu
a kertekben sötét
a sötétben sűrű tegnap
melyet maholnap
valaki lábához helyeznek
a traktor vontatta
rögtönzött ravatalra.

11.
Nehézkes óhaját a látogató
mondja a világba
a billegő asztal mellől
mindenki sejt
mi járatban van itt
az óhajtott látogató
s a billegő konyhaasztal
mindenki tudja
a gyermekek is
akár a sánta konyhaasztal
a fénytel telt sötét.

12.
A hazátlanság keserű szirmait
elhányja a krizantém
ki lengeti a dolgok esőjét
a fényen át s a fagy alatt
ki lengeti
s ki szórja el fáradt ujjait?

13.
Habos ló a galambdúc alatt
csattogva szárnyra kap
holt lelkek fiú és virág
a fényben áll
szárnya galambok habos ló
ki remegve áll
s elszáll a galambdúc alatt.

14.
Az asszony a szürke fonál
fénye mellett
kemény hangot üt a szobában
kisujján erdők hava
akár a harisnyát kötő lámpa
neszek a kontyában
és feszesre csavarva
a lámpafény szálkás ujjain
a gyöngyökön
az óraketyegés fénye mellett.

15.

Tél koronáján holdsarló
s az ember fényesen
piheként sodródik fel
a sötétség keréknyomából.

16.

A nyár besötétedik
a lombtalan fák alatt
szél s lámpafény
rügysző magos elevátor
kotonyász
a tojásos holdban
nincs szél
se lombtalan elevátor
csak mély égi erő.

17.

A tanítónő átmegy
megfakult szalonnás ujjaival
az esős évszakokon
széna- és kenderillat
és pókhasú fekete fényképészek
a földekről hol
nő széna- és kenderillat
verve a tört ablakokat
s a hosszú kopár csoportokat
a tanítónő átmegy
a kiürült iskolaudvar
ünnepein és évszakain
mögötte fakó csoportkép
s a képen váratlanul fölnyerít
a kifakult szénailat
a fekete tábla
s az elpusztult iskolaudvar.

18.

A halandóság megáll
a lefüggönyözött ajtó előtt
lombsűrű gyümölcsök

nehezen érthető szavak
és sohasem évülő vétkek
a mulandóság áll
lefüggönyözve a küszöbön
hol hullámokat ver
a vad föld
befelé az üres házba
emelgeti fejét
s vaktában leadja lövéseit.

19.

A nyári hóésésben
az őszi ugar lilán füstölög
nincs út a földben
a szántásokon és nincsenek
szomszédok már
kik nyilaznak a térségeken
nincs senki
nincsenek már szomszédok
a földben a földeken
nincs út csak üres térségek
a nyári hóésésben.

20.

Városi hold érkező vonat
senki sem látja
a mezők fátylas csillárait
és senki sem érti
hogy a távoli házak felett
a fakó fényben
mint a szánkót
belepi az idegen árnyakat
a fehérre meszelt éj.

21.

Hirtelen tavaszi napsütés indul
keresztül a téren
megkondítja a párás harangokat
a sáros csizmákat
a toronyban s a gyalogutakon

hol sarjad gyöngyházzsín
maszlag és beléndek
mintha szirmok sodródának
s mintha egyre hullna ugyanannak
a fénynek veszendő virágja.

22.

Itt még zölden virágzó sárgarigó
melyen nyomot hagyott az eke
az elaludt csoroszlya szele
a fészekrakás egy hideg május
a tavalyi kalász az üres szalma
a véletlen kihajtott örökzöld
minden emberi forgó és jelenlét.

23.

Mi még nagyon jól emlékezünk
csalogató tengerentúli hirdetésekre
kávézó újságokra
kötelességünkre kivándorolt
sok évvel ezelőtt
hogymessziről rendelhessen újságot
mert kivándorolt
hogymessziről kapjon újságokat
olvassa a hirdetéseket
azok messziről érkezzenek
a kis kávézóba
hol sokszor kisegítik dohánnyal
mert tudják honnan jött
szereti a kávé a dohányt
messziről érkező
hazai lapokkal így issza
mert kivándorolt
minél messzebből érkezzenek
mert itthon nem lehet
messziről érkező újságokat lapozni
a kávézóban mert
kávézó sincs meghitt lapokkal
szereti ha hajón érkeznek
mert otthon nem lehet

tengerentúlról érkező
jó hazai lapokat kapni remek címre:
Hotel Árok s fon Dezső.

24.

Egy nap vörösben az ég aljon
s a kopott téglajárdán
és a községi hivatal ablakaiban
gyermekeinket eladjuk
családunkat fölbecsüli
a községi biztosító
jönnek s azt mondják időnként
elragadtatással
csak így tudunk önről beszélni
mondják a magasból
mintha mikrofon szólna tölcser
vagy likas kalap
jobbról vagy balról
akárhogy is nézzük
maga talpig embernek látszik
csak az irányt
az irányt kellene jól forgatni
vagyis a vályú
a takarmány felszíne az ég
a bolt felhői igen
a belek a szivárvány
az ujjnyi szalonna
a máj mit meleg lével öntözünk
lenyűgöz bennünket
mint egy jobb tájkép
történelmi felhőkkel
későre jár régen
megcsókoltuk az eladott gyerekeket
a családot úgy látszik
igazuk van ezeknek akik
fölbecsülik a kárt
az alacsonyan álló égők alatt.

25.

Az életed kockán veszthette el
vándortallér a híd alatt
előtte verejték idegen rengeteg
mennyi zavaros gyorsvonat
muzsikál el meg kék fogózni
a zongorában rőt fény mint a zászló
nyíljon meg előtted
amit tegnap gondoltál
hirtelen megáll mint az óra
a hideg kályhán amiben
nem tud megfogózni a halálraitélt
a rőt fény s a tűzoltó
kit annyiszor búcsúra vittek
a szerelem
kit annyiszor megrohmoztak
holnap sem fogod látni
nem adja már kezébe mint kulcsot
a halállal teli tér.